

การประกันภัยสัตว์เลี้ยงภาคบังคับ*

COMPULSORY PET INSURANCE

ดนิตา นิมวัฒน์

Danita Nimwat

คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต

Faculty of Law Rangsit University, Thailand

Corresponding author E-mail: danita_nii@hotmail.com

บทคัดย่อ

ในสภาพสังคมปัจจุบันและบริบทที่เปลี่ยนไป การทำประกันชีวิตเข้ามามีบทบาทมากขึ้นการทำประกันภัยสัตว์เลี้ยงก็เป็นหนึ่งในความสำคัญที่ผู้คนเลือกทำประกันเนื่องจากสังคมในยุคปัจจุบันนิยมเลี้ยงสัตว์เลี้ยงเปรียบเสมือนคนในครอบครัวซึ่งเป็นผลมาจากการเปลี่ยนแปลงทางสังคม วัฒนธรรม และวิถีชีวิตของผู้คน เนื่องจากสัตว์เลี้ยงสามารถเติมเต็มความรัก ความอบอุ่น และเพิ่มความสัมพันธ์ที่ดีให้กับครอบครัว อีกทั้งยังช่วยส่งเสริมสุขภาพจิตและความสุขในชีวิตประจำวัน การทำประกันภัยสัตว์เลี้ยงจึงเป็นการเตรียมพร้อมสำหรับเหตุการณ์ไม่คาดคิดและช่วยลดภาระค่าใช้จ่ายในการดูแลสุขภาพสัตว์เลี้ยงหากสัตว์เลี้ยงเจ็บป่วย จากการศึกษาความเป็นมาของการประกันภัยสัตว์เลี้ยงในประเทศไทยพบว่าการประกันภัยสัตว์เลี้ยงยังไม่มีการบังคับให้ทำการประกันรวมทั้งยังไม่ครอบคลุมและคุ้มครองผู้เอาประกันภัยอย่างชัดเจน ส่งผลให้ผู้เอาประกันภัยได้รับผลกระทบในการได้รับค่าชดเชยค่าสินไหมทดแทนและการจ่ายค่าสินไหมทดแทนเมื่อสัตว์เลี้ยงไปทำละเมิดต่อบุคคลที่สามและยังมีข้อบกพร่องหลายประการ การประกันภัยสัตว์เลี้ยงภาคบังคับจึงมุ่งศึกษาถึงปัญหาของการประกันภัยสัตว์เลี้ยงในประเทศไทยเพื่อวิเคราะห์แนวทางแก้ไขปัญหตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง โดยศึกษาเปรียบเทียบกับประกันภัยสัตว์เลี้ยงของราชอาณาจักรสเปน สหรัฐอเมริกา ประเทศนิวซีแลนด์ ราชอาณาจักรสวีเดน จากผลการวิเคราะห์เห็นว่า ประเทศไทยควรปรับปรุงแก้ไขการประกันภัยสัตว์เลี้ยงโดยให้มีนิยามคำว่าสัตว์เลี้ยงมีรายละเอียดที่ชัดเจนในการคุ้มครองสัตว์เลี้ยงและการจ่ายค่าสินไหมทดแทนหากสัตว์เลี้ยงทำละเมิดต่อบุคคลที่สามและให้ทำเป็นประกันภาคบังคับในสัตว์เลี้ยงทุกชนิด มีการกำหนดอัตราเบี้ยประกันภัยอย่างเป็นแบบแผนและมีโทษสำหรับความรับผิดชอบของผู้ฝ่าฝืนเพื่อยกระดับมาตรฐานทางประกันภัยสัตว์เลี้ยงและเพื่อประโยชน์ของประชาชนต่อไป

คำสำคัญ: การประกันภัย, การประกันภัยสัตว์เลี้ยงภาคบังคับ, กฎหมาย, สัตว์เลี้ยง

Abstract

In the current social situation and changing context Life insurance plays an increasingly important role. Pet insurance is one of the important things that people choose to get insurance

because today's society likes to treat pets as family members, which is the result of changes in society, culture and people's way of life. Because pets can fill with love, warmth, and increase good relationships for families. It also helps promote mental health and happiness in everyday life. Pet insurance is a way to prepare for unexpected events and help reduce the cost of pet health care if the pet gets sick. From a study of the history of pet insurance in Thailand, it was found that pet insurance is still not compulsory and does not clearly cover and protect the insured. As a result, the insured is affected. To receive compensation and pay compensation when the pet violates a third party and has many defects. Compulsory pet insurance aims to study the problems of pet insurance in Thailand. To analyze solutions to solve problems according to relevant laws. By studying and comparing pet insurance in the Kingdom of Spain, the United States, and New Zealand. kingdom of Sweden from the analysis results, it is seen that Thailand should improve pet insurance by providing a definition of the word pet. There are clear details on protecting pets and paying compensation if animals injure third parties. and to make insurance compulsory for all pets. Insurance premium rates are set in a systematic way. and there is a penalty for the liability of the violator to raise pet insurance standards and for the benefit of the public.

Keywords: Insurance, Compulsory Pet Insurance, Law, Pets

บทนำ

การประกันภัยก่อให้เกิดความมั่นคงในสังคมประชาชนในสังคมมีหลักประกันความปลอดภัยและมั่นใจว่าเมื่อความเสียหายเกิดขึ้นแล้วตนจะได้รับชดใช้ค่าสินไหมทดแทนในความเสียหายที่เกิดขึ้นนั้น นอกจากนี้การประกันภัยยังช่วยระดมทุนซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาประเทศเนื่องจากมีกฎหมายกำหนดให้ผู้รับประกันภัยจะต้องเป็นนิติบุคคลและเป็นสถาบันการเงินประเภทหนึ่งเช่นเดียวกับธนาคารพาณิชย์และสถาบันการเงินอื่นๆ ดังนั้นการประกันภัยจึงเป็นการส่งเสริมให้ประชาชนประหยัดในทางอ้อมคือส่งเสริมให้ประชาชนนำเงินที่หาได้ส่วนหนึ่งมาให้กับบริษัทประกันภัยนอกจากนี้บริษัทผู้รับประกันภัยก็สามารถนำเงินที่ระดมได้นี้ไปลงทุนประเภทอื่นๆที่กฎหมายเปิดโอกาสให้บริษัทประกันภัยสามารถทำได้บริษัทก็จะได้กำไรดอกผลซึ่งเป็นการเพิ่มการลงทุนและขยายตลาดแรงงานด้วย (ธานี วรภัทร์, 2555)

ในสภาพสังคมปัจจุบันและบริบทที่เปลี่ยนไป การทำประกันชีวิตเข้ามามีบทบาทมากขึ้นในยุคปัจจุบันแต่ไม่แค่การทำประกันในด้านวินาศภัยหรือการทำประกันชีวิตในประเภทบุคคลเนื่องจากการเติบโตในสังคมปัจจุบันได้มีการแปรเปลี่ยนไป ผู้คนในสังคมยุคปัจจุบันไม่นิยมมีบุตรกันมากขึ้นในสังคมแนวโน้มไปอยู่ในยุคของสังคมผู้สูงอายุ (จารุจรรย์ ลากพานิช, 2565) คนจึงหันมาเลี้ยงสัตว์เลี้ยงไม่ว่าจะเป็นสุนัข แมว หรือสัตว์ชนิดอื่นๆ เทียบเท่ากับเป็นคนในครอบครัวและทดแทนการมีบุตรและจากผลสำรวจเกี่ยวกับการเลี้ยงสัตว์เลี้ยงเป็นลูกของคนยุคใหม่ (พัชรพันธุ์ เทียนศิริ, 2566) จากกลุ่มตัวอย่างคนไทยจำนวน 1,046 คน โดยกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นกลุ่ม

คนเจนเนอร์ชันวาย อายุระหว่าง 24 - 41 ปี โดยจากการสำรวจพบว่าเหตุผลที่คนไทยนิยมเลี้ยงสัตว์เลี้ยงในปัจจุบันคือร้อยละ 49 ของกลุ่มตัวอย่างต้องการเลี้ยงสัตว์เพื่อเป็นลูก (Pet Parent) ร้อยละ 34 ของกลุ่มตัวอย่างต้องการเลี้ยงสัตว์เพื่อสถานะทางสังคม (Pet Prestige) และร้อยละ 18 ของกลุ่มตัวอย่างต้องการเลี้ยงสัตว์เพื่อช่วยเหลือและบำบัดรักษา (Pet Healing) (Pereira, J. M., & Fonte, D., 2018) ดังนั้นการดูแลรักษาเกี่ยวกับสัตว์เลี้ยงจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งหลากหลายบริษัทประกันชีวิตจึงเริ่มมีแผนกธรรม์ออกมาอย่างหลากหลายแต่ในปัจจุบันพิจารณาแล้วประเทศไทยยังคงให้สัตว์เลี้ยงเป็นทรัพย์สินชนิดหนึ่ง ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (Supattra Marketeer, 2023) ดังนั้นการประกันภัยสัตว์เลี้ยงจึงจัดอยู่ในสัญญาประกันวินาศภัย เนื่องจากสัญญาประกันแบ่งออกเป็น 2 ประเภทคือ สัญญาประกันวินาศภัยและสัญญาประกันชีวิต สัญญาประกันวินาศภัยเป็นสัญญาที่มุ่งชดเชยค่าสินไหมทดแทน (contract of indemnity) ซึ่งมีลักษณะที่แตกต่างไปจากสัญญาประกันชีวิตที่ไม่ได้มุ่งชดเชยค่าสินไหมทดแทนในส่วนของประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์บรรพ 3 ลักษณะ 20 หมวดที่ 1 เป็นบทเบ็ดเสร็จทั่วไปใช้กับสัญญาประกันภัยทุกประเภทสำหรับบทกฎหมายเฉพาะที่ใช้สำหรับประกันวินาศภัยบัญญัติไว้ในบรรพ 3 ลักษณะ 20 บทที่ 2 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

การประกันภัยสัตว์เลี้ยงจึงอยู่ในหมวดหมู่ของการประกันวินาศภัยเนื่องจากสัตว์เลี้ยงยังคงเป็นทรัพย์สินพิจารณาจากเจ้าของสัตว์เลี้ยงที่มีกรรมสิทธิ์ในสัตว์เลี้ยง จากบทบัญญัติประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 869 บัญญัติว่า อันคำว่า “วินาศภัย” ในหมวดนี้ หมายรวมเอาความเสียหายอย่างใด ๆ บรรดาซึ่งจะพึงประมาณเป็นเงินได้ กล่าวได้คือการที่บุคคลใดอาจได้รับความเสียหายที่พึงประเมินเป็นเงินได้บุคคลนั้นต้องมีความสัมพันธ์กับสิ่งนั้นโดยอาจมีความสัมพันธ์ในฐานะเป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์หรือมีผลประโยชน์หรือรายได้หรือมีความรับผิดชอบเกี่ยวกับสิ่งนั้นทุกได้หลักการสำคัญของการประกันวินาศภัยก็คือความเสียหายที่เกิดขึ้นจะถือว่าเป็นวินาศภัยก็ต่อเมื่อเป็นความเสียหายที่สามารถประเมินเป็นมูลค่าได้ ส่วนความเสียหายที่ไม่สามารถประเมินเป็นจำนวนเงินเพื่อชดเชยค่าสินไหมทดแทนตามความเสียหายที่แท้จริงได้ไม่ถือว่าเป็นวินาศภัย (สำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย, 2566) ในยุคปัจจุบันสัตว์เลี้ยงไม่ได้เป็นเพียงแค่สัตว์ที่ให้ความเพลิดเพลินเท่านั้นแต่ยังเป็นสมาชิกในครอบครัวที่มีความสำคัญการดูแลสุขภาพและความปลอดภัยของสัตว์เลี้ยงจึงเป็นเรื่องที่เจ้าของสัตว์เลี้ยงให้ความสำคัญมากขึ้นหนึ่งในวิธีที่ช่วยให้การดูแลสัตว์เลี้ยงเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและปลอดภัยคือการทำประกันภัยสัตว์เลี้ยง สัตว์เลี้ยงสามารถเจ็บป่วยหรือประสบอุบัติเหตุได้ตลอดเวลา การรักษาพยาบาลสัตว์เลี้ยงมีค่าใช้จ่ายที่สูงโดยเฉพาะในกรณีที่สัตว์เลี้ยงต้องการการผ่าตัดหรือการรักษาโรคร้ายแรง การมีประกันภัยสัตว์เลี้ยงช่วยครอบคลุมค่าใช้จ่ายเหล่านี้ ทำให้เจ้าของสัตว์เลี้ยงสามารถเข้าถึงการรักษาที่ดีที่สุดโดยไม่ต้องกังวลเรื่องค่าใช้จ่าย การทำประกันภัยทำให้เจ้าของสามารถดูแลสัตว์เลี้ยงได้อย่างเต็มที่โดยไม่ต้องกังวลเรื่องค่าใช้จ่ายที่จะเกิดขึ้น เช่น ค่าวัคซีนเริ่มต้น 60 - 750 บาท โดยราคาขึ้นอยู่กับชนิดของวัคซีนและน้ำหนักตัว สัตว์เลี้ยง ค่าทำหมันเริ่มต้น 1,200 - 4,000 บาท โดยราคาขึ้นอยู่กับน้ำหนักตัวสัตว์เลี้ยง ค่าตรวจโลหิตพื้นฐาน เริ่มต้น 80 - 400 บาท ค่าชุดตรวจโรค ได้แก่ ไข้หัดสุนัข, สำไส้อกเสบ, พยาธิหนอนหัวใจ, พยาธิในเม็ดเลือด 300 - 1,000 บาท ค่าเอกซเรย์ (X-ray) 300 - 1,000 บาท ค่าอัลตราซาวด์ (Ultrasound) เริ่มต้น 400 - 3,500 บาท นอกจากการรักษาพยาบาลแล้ว สัตว์เลี้ยงยังอาจต้องการการดูแลในกรณีฉุกเฉิน เช่น การรักษาหลังจากถูกรถชน การผ่าตัดฉุกเฉินหรือการรักษาโรคที่ต้องการการดูแลพิเศษ โดยค่ารักษาสัตว์เลี้ยงที่โดนรถชนต้องผ่าตัดเพื่อใส่

เหล็กขาหน้าขาหลังอยู่ที่ประมาณ 40,000 บาท สัตว์เลี้ยงผ่าตัดเนื้องอกเต้านม ค่าใช้จ่ายอยู่ที่ประมาณ 19,000 บาท สัตว์เลี้ยงป่วยเป็นโรคไตค่ารักษาประมาณ 6,900 บาท ซึ่งการรักษาเหล่านี้ก็มีค่าใช้จ่ายสูง

การทำประกันภัยสัตว์เลี้ยงจึงมีความจำเป็นและเข้ามามีบทบาทมากขึ้นเพื่อที่จะลดปัญหาดังกล่าวที่จะเกิดขึ้นแก่เจ้าของสัตว์เลี้ยง จึงจำเป็นต้องศึกษาและพัฒนาในทางเงื่อนไขการคุ้มครองและเทียบกับบทประกันภัยของต่างประเทศทำให้เล็งเห็นว่าประเทศไทยยังต้องมีการแก้ไขเพิ่มเติมและการพัฒนาให้ประกันภัยมีทิศทางที่ดีขึ้น และคุ้มครองกรรมธรรม์ที่ครอบคลุมมากขึ้นเมื่อการประกันวินาศภัยสัตว์เลี้ยงได้รับความเป็นธรรมและมีความคุ้มครองที่ดีขึ้นและครอบคลุมมากขึ้นจะทำให้ลดปัญหาการทอดทิ้งของสัตว์เลี้ยงโดยที่เจ้าของแบกรับภาระค่าใช้จ่ายไม่ไหวและนำไปสู่การพัฒนาปัญหาการประกันวินาศภัยสัตว์เลี้ยงที่ยั่งยืนและลดการเกิดปัญหาของสุนัขจรจัดหมาจรจัดหรือหมาซึ่งไม่มีเจ้าของคือสุนัขที่เกิดและอาศัยอยู่บนถนนหรือพื้นที่สาธารณะโดยไม่มีคนดูแลหรือเป็นเจ้าของ ซึ่งก่อปัญหาหรือเสี่ยงต่อสุขภาพและความปลอดภัยของประชาชนและสัตว์เลี้ยงเอง (ศุภโชค บุญเจริญ, 2556) นอกจากนี้ยังมีความเสียหายในทรัพย์สินของคนอื่นๆและบางครั้งอาจเป็นพาหะของโรคที่ถ่ายทอดได้ ต่อมาด้วยเพราะฉะนั้นหากมีการพัฒนาการประกันวินาศภัยสัตว์เลี้ยงรวมถึงการทำประกันภัยภาคบังคับก็จะลดปัญหาเหล่านี้และทำให้มีการพัฒนาที่ดี

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาถึงความเป็นมาและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แนวคิดทฤษฎี เกี่ยวกับกฎหมายประกันภัยสัตว์เลี้ยงภาคบังคับ สภาพกฎหมายและปัญหาของประกันภัยสัตว์เลี้ยงภาคบังคับ
2. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบกฎหมายของต่างประเทศเกี่ยวกับการประกันภัยสัตว์เลี้ยงภาคบังคับและวิเคราะห์ถึงแนวคิดของกฎหมายของต่างประเทศและมาตรการอื่นๆในต่างประเทศของการประกันภัยสัตว์เลี้ยงภาคบังคับ
3. เพื่อวิเคราะห์มาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการประกันวินาศภัยสัตว์เลี้ยง
4. เพื่อเสนอแนะแนวทางในการพัฒนาปรับปรุงมาตรการทางการประกันภัยให้มีการบังคับใช้ได้อย่างเหมาะสมอย่างมีประสิทธิภาพและสัมฤทธิ์ผลยิ่งขึ้น

ระเบียบวิธีวิจัย

งานวิจัยชิ้นนี้เป็นงานวิจัยเพื่อการพัฒนาในเชิงเอกสาร (Documentary Research) โดยการทบทวนวรรณกรรมซึ่งเป็นแหล่งข้อมูลในระดับทุติยภูมิ (Secondary Source) ทั้งในประเทศและต่างประเทศอันประกอบด้วย บทบัญญัติของกฎหมายต่างๆ คำพิพากษาที่เกี่ยวข้อง วิทยานิพนธ์ บทความ หนังสือพิมพ์ วารสาร ข้อมูลจากสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมและกำกับดูแลธุรกิจประกันภัยและหน่วยงานอื่นๆที่เกี่ยวข้องข้อเท็จจริงซึ่งอยู่ในระหว่างการสอบสวนในปัจจุบันและข้อเท็จจริงในอดีตเพื่อนำมาใช้ในการพิสูจน์สมมุติฐานวิเคราะห์อย่างเป็นระบบและสรุปผลการวิจัยโดยจะทำการนำเสนอผลการวิจัยในเชิงบรรยาย

ผลการวิจัย

1. ปัญหาและแนวทางแก้ไขของค่านิยมความหมายของคำว่าสัตว์เลี้ยง

จากการศึกษาผู้วิจัยพบว่า ในประเทศไทย มีการตราพระราชบัญญัติป้องกันการทารุณกรรมและการจัดสวัสดิภาพสัตว์พ.ศ. 2557 โดยมีทั้งหมด 8 หมวด โดยขอบเขตของพระราชบัญญัตินี้คือการป้องกันและการจัดสวัสดิภาพสัตว์พ.ศ. 2557 แต่ยังไม่มียุทธศาสตร์สัตว์เลี้ยง ซึ่งแตกต่างจากประเทศอื่นที่มีค่านิยมคำว่าสัตว์เลี้ยง เช่น ราชอาณาจักรสเปนมีค่านิยมว่า “สัตว์เลี้ยงในราชอาณาจักรสเปนเป็นสมาชิกที่ถูกต้องตามกฎหมายของครอบครัว กฎหมายแพ่งของสเปนได้เปลี่ยนสถานะของสัตว์เลี้ยงอย่างสิ้นเชิง โดยกฎหมายใหม่ที่เน้นสวัสดิภาพสัตว์หมายความว่าสัตว์เลี้ยงในสเปนตอนนี้ถือเป็นสมาชิกในครอบครัว สุขและสัตว์เลี้ยงอื่น ๆ จะไม่ถือว่าเป็น “วัตถุ” แต่เป็น “สิ่งมีชีวิต” ซึ่งหมายความว่าจากนี้ไปสัตว์จะกลายเป็นสมาชิกในครอบครัวที่ถูกต้องตามกฎหมาย และจะมีสถานะที่แตกต่างจากทางกายภาพ” (MAPFRE, 2023) ในสหรัฐอเมริกา มีค่านิยมว่า “สัตว์เลี้ยง (Domestic Animal) หมายถึงสัตว์ที่โดยปกติได้นำมาเพื่อใช้ประโยชน์ของมนุษย์ในเวลาและในสถานที่ซึ่งได้เลี้ยง การให้คำจำกัดความดังกล่าวทำให้สัตว์ป่าในสถานที่หนึ่งอาจถือว่าเป็นสัตว์เลี้ยงในอีกสถานที่หนึ่งก็ได้ เช่น ช้าง อาจเป็นสัตว์ป่าในสหรัฐอเมริกา” ส่วนในประเทศนิวซีแลนด์ได้มีนิยามว่า “สัตว์เลี้ยงถือเป็นสิ่งมีชีวิตที่มีความต้องการด้านสวัสดิภาพโดยธรรมชาติ ซึ่งหมายความว่าเจ้าของหรือผู้ดูแลมีภาระผูกพันตามกฎหมายในการดูแลสัตว์เลี้ยงให้มีความเป็นอยู่ที่ดีทั้งทางร่างกายและจิตใจ รวมถึงการให้อาหาร น้ำ ที่พักพิง การดูแลจากสัตวแพทย์” และราชอาณาจักรสวีเดนมีค่านิยมว่า “สัตว์เลี้ยง หมายถึงสัตว์ที่เลี้ยงไว้เป็นเพื่อนมากกว่าใช้เพื่อประโยชน์ใช้สอย ประเด็นทางกฎหมายเกี่ยวกับสัตว์เลี้ยงในสวีเดนอยู่ภายใต้กฎหมายและข้อบังคับต่างๆ โดยหลักแล้วเกี่ยวข้องกับสวัสดิภาพสัตว์และความรับผิดชอบในการเป็นเจ้าของ” (SantéVet, 2024) ซึ่งในแต่ละประเทศแสดงให้เห็นว่า คำจำกัดความที่ชัดเจนของคำว่า “สัตว์เลี้ยง” ในกฎหมายช่วยสร้างแนวปฏิบัติและมาตรฐานสำหรับการรักษาและการจัดการสัตว์ในสังคม สร้างความสมดุลระหว่างผลประโยชน์ของเจ้าของสัตว์เลี้ยง ชุมชน และตัวสัตว์เอง ผู้วิจัยจึงมีความคิดเห็นว่าประเทศไทยควรมีการบัญญัติคำว่า “สัตว์เลี้ยง” ในพระราชบัญญัติป้องกันการทารุณกรรมและการจัดสวัสดิภาพสัตว์พ.ศ. 2557 (จิริพงษ์ ทรัพย์ชุมทอง, 2562)

2. ปัญหาและแนวทางแก้ไขเกี่ยวกับผู้มีส่วนได้เสียในการทำประกันภัยสัตว์เลี้ยง

จากทฤษฎีหลักส่วนได้เสียในเหตุที่เอาประกันภัย (Principle of Insurable Interest) เป็นหลักกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับสัญญาประกันภัยที่สำคัญที่สุด ซึ่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 863 บัญญัติว่า “อันสัญญาประกันภัยนั้น ถ้าผู้เอาประกันภัยมิได้มีส่วนได้เสียในเหตุที่ประกันภัยไว้ในวันนั้นไซ้ ท่านว่ายอมไม่ผูกพันคู่สัญญาแต่อย่างหนึ่งอย่างใด การเป็นผู้มีส่วนได้เสียในการประกันภัยจึงเป็นจุดเริ่มต้นสำคัญในสัญญาประกันภัยที่ให้ผลว่าผู้เอาประกันภัยจะมีผลผูกพันตามสัญญาประกันภัยกับวัตถุที่เอาประกันภัยหรือไม่ พบว่าในแต่ละประเทศมีการใช้หลักส่วนได้เสียของประกันภัยอย่างชัดเจน โดยเป็นลำดับขั้นจากการมีค่านิยมมาสู่การทำประกันภัย ทำให้มีการใช้หลักของส่วนได้เสียโดยไม่ขัดต่อกฎหมายและทำให้มีการยกระดับกฎหมายและการประกันภัยที่ชัดเจน โดยในแต่ละประเทศมีการใช้หลักส่วนได้เสียของประกันภัยอย่างชัดเจน โดยเป็นลำดับขั้นจากการมีค่านิยมมาสู่การทำประกันภัย ทำให้มีการใช้หลักของส่วนได้เสียโดยไม่ขัดต่อกฎหมายและทำให้มีการยกระดับกฎหมายและการ

ประกันภัยที่ชัดเจน ดังนี้ ความชัดเจนในนิยามความหมายของคำว่า “สัตว์เลี้ยง” จึงมีความสำคัญมากในการแสดงความเป็นเจ้าของในลักษณะที่กฎหมายแพ่งรับรอง

จากการศึกษาผู้วิจัยพบว่าในแต่ละประเทศมีการใช้หลักส่วนได้เสียของประกันภัยอย่างชัดเจนโดยเป็นลำดับขั้นจากการมีค่านิยามมาสู่การทำประกันภัย ทำให้มีการใช้หลักของส่วนได้เสียโดยไม่ขัดต่อกฎหมายและทำให้มีการยกระดับกฎหมายและการประกันภัยที่ชัดเจน นิยามความหมายของคำว่า “สัตว์เลี้ยง” จึงมีความสำคัญมากในการแสดงความเป็นเจ้าของในลักษณะที่กฎหมายแพ่งรับรอง เช่น ในเรื่องกรรมสิทธิ์ หรือสิทธิครอบครอง อันมีผลที่นำไปสู่การพิจารณาความเป็นผู้มีส่วนได้เสียในสัตว์เลี้ยงนั้นๆ ที่จะทำประกันภัยว่าสามารถทำประกันภัยแล้วมีผลผูกพันตามสัญญาประกันภัยหรือไม่ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 863

3. ปัญหาและแนวทางแก้ไขเกี่ยวกับหลักเกณฑ์สัตว์เลี้ยงที่ต้องทำประกัน

ในประเทศไทยสมาคมประกันวินาศภัยไทยได้ให้เพียงนิยามว่าการประกันภัยสัตว์เลี้ยง (Pet Insurance) เป็นการประกันภัยที่คุ้มครองสัตว์เลี้ยง ได้แก่ สุนัข และแมว สำหรับการเสียชีวิตเนื่องจากการบาดเจ็บจากอุบัติเหตุ หรือการเจ็บป่วย ค่ารักษาพยาบาลจากอุบัติเหตุหรือการเจ็บป่วย ความรับผิดชอบต่อชีวิตร่างกาย และทรัพย์สินของบุคคลภายนอกอันเนื่องมาจากสัตว์เลี้ยง ค่าใช้จ่ายในการโฆษณาและการประกาศเพื่อติดตามสัตว์เลี้ยงที่สูญหาย บางบริษัทคุ้มครองถึงค่าวัคซีนป้องกันโรคและค่าใช้จ่ายในการจัดการงานศพการประกันภัยนี้เหมาะสำหรับเจ้าของสุนัขและแมว ซึ่งมีสุขภาพสมบูรณ์ ไม่พิการ บาดเจ็บ หรือเจ็บป่วย ซึ่งยังไม่มี ความชัดเจนและแนวการบังคับในทางการประกันวินาศภัยดังเช่นในประเทศต่างๆ ที่ทำการศึกษา จึงควรมีกฎหมายการประกันภัยสัตว์เลี้ยง (NAIC: PET INSURANCE MODEL ACT) ซึ่งเป็นกฎหมายการประกันภัยสัตว์เลี้ยงที่แบ่งออกเป็นกฎหมาย ข้อบังคับ แนวปฏิบัติ ที่ถือว่าเป็นต้นแบบของประกันภัยสัตว์เลี้ยง ที่สามารถกำหนดหลักเกณฑ์ต่างๆ รายละเอียดต่างๆ เช่น ชนิด ประเภท สายพันธ์ การคุ้มครอง ได้ปรับใช้ให้เหมาะสมกับสภาพสังคมตามบริบทของสังคมของประเทศไทยได้อย่างถูกต้องเหมาะสม (SPCA Pet Insurance, 2024) จากการศึกษาผู้วิจัยพบว่าในแต่ละประเทศมีการวางหลักเกณฑ์และแบบแผนที่ชัดเจนแตกต่างจากประเทศไทยที่ยังไม่สามารถควบคุมการออกกรมธรรม์การประกันภัยสัตว์เลี้ยงได้อย่างมีประสิทธิภาพและการวางหลักเกณฑ์ที่เป็นขั้นพื้นฐาน จึงควรมีกฎหมายการประกันภัยสัตว์เลี้ยง (NAIC: PET INSURANCE MODEL ACT) กฎหมายการประกันภัยสัตว์เลี้ยงที่แบ่งออกเป็นกฎหมาย ข้อบังคับ แนวปฏิบัติ ถือเป็นต้นแบบของประกันภัยสัตว์เลี้ยง ที่สามารถกำหนดหลักเกณฑ์ต่างๆ รายละเอียดต่างๆ เช่น ชนิด ประเภท สายพันธ์ การคุ้มครอง ได้เหมาะสมกับสภาพสังคมตามบริบทของสังคมของประเทศไทยได้อย่างถูกต้องเหมาะสม (National Association of Insurance Commissioners [NAIC], 2023)

4. ปัญหาและแนวทางแก้ไขเกี่ยวกับความคุ้มครองตามกรมธรรม์ประกันภัยสัตว์เลี้ยง

บริษัทประกันภัยในประเทศไทยยังคงไม่มีการแยกการรับประกันภัยสัตว์เลี้ยงออกมาทั้งในส่วนของการคุ้มครองและกรมธรรม์ไม่ได้ลงรายละเอียดต่างๆ ไว้ การประกันภัยสัตว์เลี้ยงในประเทศไทยยังไม่มีกรวางกรอบและกฎหมายที่ชัดเจน มีแต่เพียงการวางกรมธรรม์ออกมาโดยความคุ้มครอง 4 บริษัทประกันวินาศภัยที่ออกแบบประกันภัยสัตว์เลี้ยงโดยเฉพาะสุนัขและแมวจากการศึกษาผู้วิจัยพบว่าในแต่ละประเทศ จะแบ่งการคุ้มครองออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

1. ความรับผิด หากสัตว์ก่อให้เกิดอุบัติเหตุการบาดเจ็บส่วนบุคคลหรือทรัพย์สินเสียหาย

2. ความคุ้มครองอุบัติเหตุและความเสียหายครอบคลุมอุบัติเหตุหรือการบาดเจ็บใดๆที่สัตว์อาจประสบขณะอยู่ในความดูแล

ผู้วิจัยจึงมีความคิดเห็นว่าการจะให้มีการศึกษาและกำหนดรายละเอียดที่ชัดเจนโดยแบ่งรายละเอียดออกเป็นการประกันสุขภาพของสัตว์เลี้ยงและการจ่ายค่าสินไหมทดแทนหากสัตว์ทำละเมิดต่อบุคคลที่สาม รวมทั้งเขียนข้อยกเว้นและคุณสมบัติการรักษาโรคเรื้อรังของสัตว์เลี้ยงไว้อย่างชัดเจนเพื่อประโยชน์ของผู้เอาประกันภัยและสัตว์เลี้ยง

5. ปัญหาและแนวทางแก้ไขเกี่ยวกับการคิดอัตราเบี้ยประกันภัยสัตว์เลี้ยง

จากการศึกษาผู้วิจัยพบว่าในประเทศไทยยังไม่มีแนวทางในการคำนวณอัตราคิดเบี้ยประกันสัตว์เลี้ยงออกมาอย่างเป็นมาตรฐานทางคณิตศาสตร์ประกันภัยที่ชัดเจนดังเช่นประเทศต่างๆที่ทำการศึกษา จากการศึกษาผู้วิจัยพบว่าในแต่ละประเทศมีการคิดอัตราเบี้ยประกันภัยสัตว์เลี้ยงจากหลักเกณฑ์ต่างๆที่ทางบริษัทประกันภัยและนักคณิตศาสตร์ประกันภัยคิดอัตราเบี้ยประกันภัย เนื่องจากมีการคิดอัตราเบี้ยในประกันภัยเป็นวิธีที่บริษัทประกันใช้เพื่อประเมินความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับการประกันภัยบ่งบอกถึงประสิทธิภาพการรับประกันภัยตามทฤษฎีกฎของการเฉลี่ย (Law of Average) ผู้วิจัยจึงมีความคิดเห็นว่าการคิดอัตราเบี้ยประกันภัยสัตว์เลี้ยงโดยขึ้นอยู่กับตำแหน่งทางภูมิศาสตร์ สถานที่ที่อาศัยอยู่จะมีผลต่อเบี้ยประกันที่คุ้มครองสัตว์เลี้ยงและอายุของสัตว์ตามสหรัฐอเมริกา

6. ปัญหาและแนวทางแก้ไขเกี่ยวกับการทำประกันภัยภาคบังคับกับภาคสมัครใจในประกันภัยสัตว์เลี้ยง

ในประเทศไทยพบว่า การประกันภัยสัตว์เลี้ยงยังคงเป็นการประกันภัยภาคสมัครใจมีทั้งหมด 4 บริษัท คือ บริษัทประกันสัตว์เลี้ยง Tip Insure, เมืองไทย Cats & Dogs Plus, InsurePaws และฟอลคอนประกันภัย PET Protect Sure โดยอายุสัตว์เลี้ยงที่รับประกันส่วนใหญ่จะอยู่ที่ 3 เดือน – 7 ปี เป็นความคุ้มครองพื้นฐานทั้ง 4 บริษัท โดยแต่ละบริษัทมีข้อกำหนดและเงื่อนไขแตกต่างกันไปและไม่ได้เป็นไปแนวทางขั้นพื้นฐานเดียวกัน จากการศึกษาพบว่าเมื่อเปรียบเทียบกับราชอาณาจักรสเปน มาตรา 30 ของกฎหมายระบุไว้อย่างชัดเจนว่าบุคคลที่เป็นเจ้าของสุนัขจะต้องมีส่วนร่วมและรักษาความคุ้มครองการประกันความรับผิดชอบทางแพ่งสำหรับความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นกับบุคคลที่สามตลอดอายุขัยของสัตว์และยังมีการทำประกันภัยเพิ่มเติมให้เป็นประกันภัยสัตว์เลี้ยงภาคสมัครใจ (Hundeforsikring, n.d.) เช่น ความคุ้มครองเพิ่มเติม ความช่วยเหลือด้านสัตวแพทย์เนื่องจากการเจ็บป่วยหรืออุบัติเหตุรวมถึงค่าให้คำปรึกษา การตรวจวินิจฉัย การวิเคราะห์ในห้องปฏิบัติการ การผ่าตัด ค่ารักษาตัวในโรงพยาบาลและค่าช่วยเหลือสัตวแพทย์หากต้องมีการพบที่บ้านและหากจะซื้อสัตว์เลี้ยงต่างถิ่นเป็นสิ่งสำคัญมาก เพราะส่วนใหญ่จะมีการซื้อขายสัตว์จากทางอินเทอร์เน็ตหรือจากผู้ขายส่วนตัวโดยไม่ได้ตรวจสอบใบอนุญาต การละเมิดประเภทนี้อาจเป็นที่มาของอาชญากรรมการค้าลักลอบค้าชนิดพันธุ์ที่ผิดกฎหมาย เมื่อพิจารณาจากปัจจัยเหล่านี้แล้วเอกสารที่จำเป็นในการรับเลี้ยงสัตว์เลี้ยงต่างแดนก่อนที่สัตว์จะไปถึงบ้านใหม่จะต้องได้รับใบอนุญาตส่งออกสัตว์จากประเทศต้นทางเมื่อได้รับเอกสารก่อนหน้านี้อาจจะต้องได้รับใบอนุญาตนำเข้า อีกฉบับหนึ่งจากประเทศที่พำนักของเจ้าของในอนาคต (วรินทร์ วาริ, 2560) ในสหรัฐอเมริกาประกันภัยสัตว์เลี้ยงภาคบังคับของสหรัฐอเมริกาสุนัขทุกตัวที่มีอายุตั้งแต่ 4 เดือนขึ้นไปต้องขึ้นทะเบียนกับทางเมืองโดยฝังไมโครชิป และต้องซื้อประกันสุขภาพรวมทั้งการฉีดวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้า โดยเจ้าของสุนัขที่มีอายุตั้งแต่ 6 เดือนขึ้นไปจะต้องให้สุนัขของตนได้รับการฉีดวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้าโดยสัตวแพทย์ที่มีใบอนุญาต การฉีดวัคซีนเพื่อป้องกันการ

แพร่กระจายของโรคพิษสุนัขบ้าและปกป้องสุนัขและประชาชนรวมทั้งฝังไมโครชิปเพื่อป้องกันสุนัขไม่ให้หลงทางหรือก่อให้เกิดอาการเจ็บป่วยรวมทั้งจากการเกิดกรณีไปทำร้ายบุคคลที่สาม ใน Illinois General Assembly มาตรา 16 ของกฎหมายดังกล่าวมีการกำหนดให้การได้รับอันตรายที่เกิดจากสุนัขในสถานที่ที่โดนกักต้องรับผิดชอบในทางแพ่งต่อความเสียหายต่อบุคคลที่ได้รับความเสียหายดังกล่าวเต็มจำนวนของการบาดเจ็บ (Hunt, A., 2023) ส่วนของในประเทศนิวซีแลนด์ประกันภัยสัตว์เลี้ยงภาคบังคับส่วนของประเทศนิวซีแลนด์เพื่อวัตถุประสงค์ในการระบุตัวตนของสุนัข เจ้าของสุนัขต้องจัดให้มีการฝังทรานสปอนเดอร์ไมโครชิปที่ใช้งานได้ตามประเภทที่กำหนดและในลักษณะที่กำหนด ประกันภัยสัตว์เลี้ยงภาคสมัครใจมีการคุ้มครองการบาดเจ็บจากสุนัขในการประสบอุบัติเหตุมีการทานอาหารที่แปลกปลอมเข้าไปหรือสภาพผิวหนังที่ผิดปกติ อาการบาดเจ็บที่เอ็นไขว้หน้าหรือการได้รับการผ่าตัดอย่างค่าใช้จ่ายในการรักษาในโรงพยาบาล การผ่าตัด การตรวจทางห้องปฏิบัติการและการวินิจฉัยและการรักษาโรคมะเร็ง สุนัขทำร้ายอาณาจักรสวีเดนเป็นประกันภัยภาคสมัครใจมีการทำประกันภัยม้าและการทำประกันภัยสัตว์เลี้ยง ส่วนประกันภัยภาคบังคับ (Compulsory Insurance) การทำประกันมีข้อบังคับใช้ที่ซึ่งต้องทำประกันภัยสัตว์เลี้ยงตามที่กฎหมายหรือระเบียบข้อบังคับกำหนดความคุ้มครองมีข้อตกลงและเงื่อนไขคุ้มครองที่เป็นมาตรฐานตามที่กำหนดค่าใช้จ่ายค่าประกันภัยมีการกำหนดโดยหน่วยงานหรือกฎหมายและอาจมีการปรับเปลี่ยนได้การรับรองมีการรับรองจากหน่วยงานหรือองค์กรที่เกี่ยวข้องมีข้อจำกัดในการปรับเปลี่ยนรายละเอียดแผนประกัน การเลือกทำประกันภัยแบบไหนขึ้นอยู่กับความต้องการของเจ้าของสัตว์เลี้ยง แต่ควรพิจารณาความคุ้มครอง ค่าใช้จ่าย และเงื่อนไขที่เกี่ยวข้องกับแต่ละประเภทของประกันภัยเพื่อทำการตัดสินใจที่ถูกต้องและเหมาะสม และควรมีประกันภัยภาคสมัครใจเพื่อการคุ้มครองสัตว์เลี้ยงเพิ่มเติมเพื่อความต้องการของเจ้าของสัตว์เลี้ยง รวมทั้งมีการทำประกันภัยสัตว์เลี้ยงในภาคสมัครใจเพื่อทางเลือกที่เพิ่มขึ้นและการดูแลสัตว์เลี้ยงที่ดีขึ้น (Kenny, D., 2022)

จากการศึกษาผู้วิจัยพบว่า ประกันภัยภาคบังคับ (Compulsory Insurance) การทำประกัน มีข้อบังคับใช้ที่ซึ่งต้องทำประกันภัยสัตว์เลี้ยงตามที่กฎหมายหรือระเบียบข้อบังคับกำหนด ความคุ้มครองมีข้อตกลงและเงื่อนไขคุ้มครองที่เป็นมาตรฐานตามที่กำหนดค่าใช้จ่าย ค่าประกันภัยมีการกำหนดโดยหน่วยงานหรือกฎหมายและอาจมีการปรับเปลี่ยนได้การรับรอง มีการรับรองจากหน่วยงานหรือองค์กรที่เกี่ยวข้องความยืดหยุ่น มีข้อจำกัดในการปรับเปลี่ยนรายละเอียดแผนประกัน การเลือกทำประกันภัยแบบไหนขึ้นอยู่กับความต้องการและความสะดวกสบายของเจ้าของสัตว์เลี้ยง แต่ควรพิจารณาความคุ้มครอง ค่าใช้จ่าย และเงื่อนไขที่เกี่ยวข้องกับแต่ละประเภทของประกันภัยเพื่อทำการตัดสินใจที่ถูกต้องและเหมาะสม และควรมีประกันภัยภาคสมัครใจเพื่อการคุ้มครองสัตว์เลี้ยงเพิ่มเติมเพื่อความต้องการของเจ้าของสัตว์เลี้ยงเพื่อทางเลือกที่เพิ่มขึ้นและการดูแลสัตว์เลี้ยงที่ดีขึ้น

7. จากการศึกษาผู้วิจัยพบว่า บทกำหนดโทษของผู้ที่ฝ่าฝืนสำหรับเจ้าของสัตว์เลี้ยงในราชอาณาจักรสเปนหากเจ้าของไม่มีการประกันภัยความรับผิดชอบแพ่งและการประกันภัยด้านสุขภาพ ในเบื้องต้นจะมีการสอบสวนข้อเท็จจริง โดยมีตั้งแต่การตกเดือนเบื้องต้นไปจนถึงค่าปรับ 500 ยูโร หรือสูงสุด 10,000 ยูโร หากไม่มีการฝังไมโครชิปจะมี ค่าปรับตั้งแต่ 500 ยูโรถึง 10,000 ยูโร สำหรับสหรัฐอเมริกาได้มีบทกำหนดโทษ เจ้าของสุนัขตั้งแต่อายุหกเดือนขึ้นไปจะต้องมีใบอนุญาตสำหรับสุนัขของตน หากเจ้าของสุนัขไม่มีใบอนุญาตเจ้าหน้าที่ของรัฐ

สามารถออกค่าปรับ 300 ดอลลาร์ ให้กับเจ้าของที่ไม่ควบคุมสุนัขเพื่อมาชำระค่าปรับ ส่วนสุนัขและแมวที่ไม่เคยได้รับการฉีดวัคซีนและสัมผัสกับสัตว์ที่เป็นโรคพิษสุนัขบ้าต้องได้รับการอนุญาตทันที หากเจ้าของไม่เต็มใจที่จะทำ เช่นนี้ สัตว์จะถูกแยกออกเพื่อกักกันอย่างเข้มงวดเป็นเวลา 6 เดือน การแยกตัวในบริบทนี้หมายถึงการกักกันในกรงที่ป้องกันไม่ให้เกิดการสัมผัสโดยตรงกับผู้คนและสัตว์อื่นๆ เช่น การดูแลและควบคุมสัตว์และฉีดวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้าเมื่อเข้าสู่การแยกตัวโดยทั่วไปไม่เกิน 28 วัน ก่อนปล่อยกลับมาอยู่กับเจ้าของและอยู่ร่วมกับสาธารณะ เพื่อให้เป็นไปตามมาตรการในการฉีดวัคซีนก่อนการสัมผัส ปัจจุบันไม่มีสารชีวภาพที่ได้รับอนุญาตจาก USDA สำหรับการป้องกันหลังการสัมผัสสัตว์เลี้ยงที่ได้รับการฉีดวัคซีนก่อนหน้านี้และมีหลักฐานว่าการใช้วัคซีนเพียงอย่างเดียวไม่สามารถป้องกันโรคในสัตว์เหล่านี้ได้อย่างน่าเชื่อถือ สัตว์ที่ครบกำหนดฉีดวัคซีนเสริมควรได้รับการประเมินเป็นรายๆ ไปโดยพิจารณาจากความรุนแรงของการสัมผัสเวลาที่ผ่านไปนับตั้งแต่การฉีดวัคซีนครั้งล่าสุด จำนวนครั้งของการฉีดวัคซีนครั้งก่อนสถานะสุขภาพในปัจจุบันและระดับวิทยาของโรคพิษสุนัขบ้าในท้องถิ่น เพื่อพิจารณาความจำเป็นในการการุณฆาตหรือการฉีดวัคซีนซ้ำทันทีและการสังเกตสุนัขและแมวที่ได้รับการฉีดวัคซีนอยู่ในปัจจุบันควรได้รับการฉีดวัคซีนซ้ำทันที โดยอยู่ภายใต้การควบคุมของเจ้าของและสังเกตอาการเป็นเวลา 45 วัน เจ้าของสัตว์เลี้ยงที่สุนัขกัดหรือทำร้ายบุคคลหรือสัตว์อื่นโดยไม่มีอาการจะถูปรับ 175 ดอลลาร์สำหรับการละเมิดครั้งแรกและ 1,000 ดอลลาร์สำหรับการละเมิดครั้งที่สองการละเมิดครั้งที่สามและครั้งต่อไปอาจส่งผลให้มีการห้ามการเป็นเจ้าของสัตว์เลี้ยงเป็นเวลาสองปี สัตว์เลี้ยงจะต้องถูกควบคุมโดยรั้วหรือโครงสร้างที่มีความสูงเพียงพอหรืออยู่ในสายจูงที่ปลอดภัยเสมอ และประเทศนิวซีแลนด์ความรับผิดชอบหากไม่ปฏิบัติตามจะมีความรับผิดชอบไม่มีการฝังไมโครชิป ผู้ที่กระทำความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกิน 3,000 เหรียญสหรัฐ (Boletín Oficial Del Estado, 2021)

ผู้วิจัยเห็นว่าบทกำหนดโทษเป็นสิ่งที่มีความจำเป็นในการส่งเสริมให้มีการปฏิบัติตามกฎหมายและข้อบังคับเกี่ยวกับประกันภัยสัตว์เลี้ยง บทกำหนดโทษจะช่วยส่งเสริมให้เจ้าของสัตว์เลี้ยงปฏิบัติตามกฎหมายและข้อบังคับที่เกี่ยวข้อง เพื่อป้องกันความเสียหายเนื่องจากการมีบทกำหนดโทษที่เข้มงวดสามารถป้องกันการทำร้ายสัตว์เลี้ยง การละเมิดสิทธิของผู้อื่น หรือการเกิดความเสียหายต่อสังคมเพื่อส่งเสริมความรับผิดชอบโทษที่เกี่ยวกับการไม่ทำประกันสัตว์เลี้ยงและช่วยส่งเสริมความรับผิดชอบของเจ้าของสัตว์เลี้ยงในการดูแลและป้องกันสัตว์เลี้ยงเพื่อให้เจ้าของสัตว์เลี้ยงรับผิดชอบดูแลป้องกันและรักษาสุขภาพของสัตว์เลี้ยง

อภิปรายผล

จากการศึกษาการประกันภัยสัตว์เลี้ยงในต่างประเทศมีการออกกฎหมายข้อกำหนดการทำประกันภัยสัตว์เลี้ยงอย่างชัดเจน ในบางกรณีการประกันภัยสัตว์เลี้ยงของแต่ละประเทศจะมีความแตกต่างกัน แต่ส่วนที่สำคัญคือการบังคับการทำประกันภัยสัตว์เลี้ยงและบทลงโทษต่อผู้ที่ไม่ทำประกันซึ่งสามารถแยกอภิปรายผลและเปรียบเทียบได้ดังนี้

1. จากการศึกษาปัญหาการประกันภัยสัตว์เลี้ยง ทำให้ผู้วิจัยทราบว่าในประเทศไทยมีพระราชบัญญัติป้องกันการทารุณกรรมและการจัดสวัสดิภาพสัตว์พ.ศ. 2557 ซึ่งตามพระราชบัญญัติยังไม่มีนิยามคำว่าสัตว์เลี้ยง ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความเห็นว่าต้องมีการนิยามคำว่าสัตว์เลี้ยงไว้ในพระราชบัญญัติป้องกันการทารุณกรรมและการ

จัดสวัสดิภาพสัตว์พ.ศ. 2557 เนื่องจากคำจำกัดความที่ชัดเจนของคำว่า "สัตว์เลี้ยง" ในกฎหมายช่วยสร้างแนวปฏิบัติและมาตรฐานสำหรับการรักษาและการจัดการสัตว์ในสังคม สร้างความสมดุลระหว่างผลประโยชน์ของเจ้าของสัตว์เลี้ยง ชุมชน และตัวสัตว์เอง เมื่อพิจารณาแล้วจะเห็นว่า ในราชอาณาจักรสเปน สหรัฐอเมริกา ประเทศนิวซีแลนด์ และราชอาณาจักรสวีเดนล้วนแต่มีคำนิยามทั้งสิ้นตั้งนั้นผู้วิจัยจึงมีความเห็นว่าการนิยามคำว่าสัตว์เลี้ยงไว้ในพระราชบัญญัติป้องกันการทารุณกรรมและการจัดสวัสดิภาพสัตว์พ.ศ. 2557 เพื่อทำให้เกิดประสิทธิภาพในการใช้บังคับในการประกันภัยสัตว์เลี้ยง

2. จากการศึกษาหลักส่วนได้เสียที่เอาประกันภัยได้ (Principle of Insurable Interest) ทำให้ผู้วิจัยเห็นถึงปัญหาผู้มีส่วนได้เสียในการทำประกันภัยสัตว์เลี้ยงความชัดเจนในนิยามความหมายของคำว่า "สัตว์เลี้ยง" จึงมีความสำคัญมากในการแสดงความเป็นเจ้าของในลักษณะที่กฎหมายแพ่งรับรอง ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความเห็นว่าควรแก้ไขให้มีคำนิยามเพิ่มคำว่า "สัตว์เลี้ยง" เพื่อไม่ให้ขัดต่อหลักส่วนได้เสียที่เอาประกันภัยได้ (Principle of Insurable Interest)

3. จากการศึกษาปัญหาทำให้ผู้วิจัยเห็นสมาคมประกันวินาศภัยไทยได้ให้เพียงนิยามว่าการประกันภัยสัตว์เลี้ยง (Pet Insurance) เป็นการประกันภัยที่คุ้มครองสัตว์เลี้ยง ได้แก่ สุนัข และแมว จึงควรมีกฎหมายการประกันภัยสัตว์เลี้ยง (NAIC: PET INSURANCE MODEL ACT) โดยกฎหมายการประกันภัยสัตว์เลี้ยงแบ่งออกเป็นกฎหมาย ข้อบังคับ แนวปฏิบัติ ถือเป็นต้นแบบของประกันภัยสัตว์เลี้ยง ที่สามารถกำหนดหลักเกณฑ์ต่างๆ รายละเอียดต่างๆ เช่น ชนิด ประเภท สายพันธ์ การคุ้มครอง ให้ได้เหมาะสมกับสภาพสังคมของประเทศไทยได้

4. ในบริษัทประกันภัยในประเทศไทยยังคงไม่มีการแยกการรับประกันภัยสัตว์เลี้ยงออกมาทั้งในส่วนของความคุ้มครองและค่าธรรมเนียมไม่ได้ลงรายละเอียดต่างๆ ไว้ การประกันภัยสัตว์เลี้ยงในประเทศไทยยังไม่มีกรอบและกฎหมายที่ชัดเจน มีแต่เพียงการวางกรรมธรรม์ออกมาโดยความคุ้มครอง 4 บริษัทประกันวินาศภัยที่ออกแบบประกันภัยสัตว์เลี้ยง โดยเฉพาะสุนัขและแมว ซึ่งถ้ามีการเปรียบเทียบกับอาณาจักรสเปนจะมีรายละเอียดในการคุ้มครองโดยแบ่งออกเป็น 1. ความรับผิดชอบแพ่งมีการคุ้มครองความรับผิดชอบแพ่งของเจ้าของสำหรับความเสียหายทางวัตถุและส่วนบุคคลที่เกิดจากสัตว์เลี้ยงต่อบุคคลที่สาม 2. ด้านสุขภาพ ผู้วิจัยจึงมีความคิดเห็นว่าการจะให้มีการศึกษาและกำหนดรายละเอียดที่ชัดเจนโดยแบ่งรายละเอียดออกเป็นการประกันสุขภาพของสัตว์เลี้ยงและการจ่ายค่าสินไหมทดแทนหากสัตว์ทำละเมิดต่อบุคคลที่สาม รวมทั้งเขียนข้อยกเว้นและคุณสมบัติการรักษาโรคเรื้อรังของสัตว์เลี้ยงไว้อย่างชัดเจนเพื่อประโยชน์ของผู้เอาประกันภัยและสัตว์เลี้ยงรวมทั้งให้มีการทำประกันภัยม้า

5. จากการศึกษาผู้วิจัยพบว่าในแต่ละประเทศมีการคิดอัตราเบี้ยประกันภัยสัตว์เลี้ยงจากหลักเกณฑ์ต่างๆที่ทางบริษัทประกันภัยและนักคณิตศาสตร์ประกันภัยคิดอัตราเบี้ยประกันภัย เนื่องจากการคิดอัตราเบี้ยในประกันภัยเป็นวิธีที่บริษัทประกันใช้เพื่อประเมินความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับการประกันภัยและจะมีบทบาทสำคัญในการกำหนดค่าเบี้ยประกันที่ต้องชำระเพื่อรับความคุ้มครองโดยที่การประกันภัยเป็นการเฉลี่ยการเสี่ยงภัยร่วมกัน หากมีภัยเกิดขึ้นความสูญเสียมีเท่าใดก็เฉลี่ยกันไประหว่างผู้เสี่ยงภัยค่าสูญเสียที่เฉลี่ยกันไปนี้แสดงออกในรูปของเบี้ยประกันภัยถ้าเบี้ยประกันภัยต่ำก็จะมีผู้ทำประกันภัยมาก การที่จะทำให้เบี้ยประกันภัยมีอัตราที่ต่ำได้คือการรวมกลุ่มผู้เสี่ยงภัยให้ได้จำนวนมากที่สุดเท่าที่จะทำได้เพื่อให้การเฉลี่ยค่าสูญเสียผลในระหว่างผู้เสี่ยงภัยด้วยกันใน

อัตราต่ำเท่าที่จะทำได้ โดยในต่างประเทศจะใช้ตำแหน่งทางภูมิศาสตร์สถานที่ที่อาศัยอยู่จะมีผลต่อเบี้ยประกันที่ คุ่มครองสัตว์เลี้ยง ตัวอย่างเช่น เบี้ยประกันสัตว์เลี้ยงในแคลิฟอร์เนียมักจะสูงกว่าเทนเนสซี เนื่องจากเบี้ยสัตว แพทย์ในแคลิฟอร์เนียมักจะสูงกว่าเทนเนสซี ผู้วิจัยจึงมีความคิดเห็นว่าการนำตำแหน่งทางภูมิศาสตร์ สถานที่ ที่อาศัยมาใช้เป็นการคิดอัตราเบี้ยประกัน

6. ในประเทศไทยพบว่า การประกันภัยสัตว์เลี้ยงยังคงเป็นการประกันภัยภาคสมัครใจมีทั้งหมด 4 บริษัท โดยอายุสัตว์เลี้ยงที่รับประกันส่วนใหญ่จะอยู่ที่ 3 เดือน – 7 ปี เป็นความคุ้มครองพื้นฐานทั้ง 4 บริษัท โดยแต่ละ บริษัทมีข้อกำหนดและเงื่อนไขแตกต่างกันไป ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่าการทำประกันภัยภาคบังคับเหมือนกับ ราชอาณาจักรสเปน สหรัฐอเมริกา ประเทศนิวซีแลนด์ และมีให้เลือกในการทำประกันภัยภาคสมัครใจเป็นส่วน เสริมเหมือนในราชอาณาจักรสวีเดนมีการคุ้มครองการบาดเจ็บจากสุนัขในการประสบอุบัติเหตุ มีการทานอาหารที่ แผลกปลอมเข้าไปหรือสภาพผิวหนังที่ผิดปกติ อาการบาดเจ็บที่เอ็นไขว้หน้าหรือการได้รับการผ่าตัดอย่างค่าใช้จ่าย ในการรักษาในโรงพยาบาล การผ่าตัด การตรวจทางห้องปฏิบัติการและการวินิจฉัยและการรักษาโรคมะเร็ง ประกันภัยภาคสมัครใจการทำประกันภัยม้าการทำประกันภัยสัตว์เลี้ยง (Konkurrensverket, 2018) ผู้วิจัยมีความ คิดเห็นว่าการทำประกันภัยภาคบังคับเหมือนกับราชอาณาจักรสเปน สหรัฐอเมริกา ประเทศนิวซีแลนด์และมี ให้เลือกในการทำประกันภัยภาคสมัครใจเป็นส่วนเสริมเหมือนในราชอาณาจักรสวีเดน

7. จากการศึกษาในประเทศไทยไม่มีการประกันภัยภาคบังคับและเมื่อมีการประกันภัยภาคบังคับย่อม ต้องมีบทกำหนดโทษ โดยการจากการศึกษาผู้วิจัยพบว่า ราชอาณาจักรสเปนมีบทกำหนดโทษของผู้ที่ฝ่าฝืนสำหรับ เจ้าของสัตว์เลี้ยงในราชอาณาจักรสเปนหากเจ้าของไม่มีการประกันภัยความรับผิดชอบและการประกันภัยด้าน สุขภาพ (Santalucia Seguros, 2023) การทำประกันภัยสัตว์เลี้ยงไม่เพียงแต่ช่วยป้องกันความเสียหายทางการเงิน แต่ยังเป็นการรักษาสัตว์เลี้ยงให้ได้รับการดูแลและรักษาสุขภาพที่ดีทำให้มีความสุขสุขภาพที่ดีขึ้นและสร้างความ สบายใจให้กับเจ้าของสัตว์เลี้ยงด้วยจึงควรให้มีการประกันภัยภาคบังคับในสัตว์เลี้ยง

องค์ความรู้ใหม่

องค์ความรู้ใหม่ที่ได้จากการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ ผลของการศึกษาในต่างประเทศมีการให้คำนิยามคำว่า “สัตว์เลี้ยง” โดยยกระดับให้เป็นไปตามกฎหมายและจากการศึกษาพบว่าในสหรัฐอเมริกามีกฎหมายการประกันภัยสัตว์เลี้ยง (NAIC: PET INSURANCE MODEL ACT) ซึ่งกฎหมายการประกันภัยสัตว์เลี้ยงนี้แบ่งออกเป็นกฎหมาย ข้อบังคับ แนวปฏิบัติ ถือเป็นต้นแบบของประกันภัยสัตว์เลี้ยงที่สามารถกำหนดหลักเกณฑ์ต่างๆ เช่น ชนิด ประเภท สายพันธุ์ การคุ้มครอง โดยแบ่งการคุ้มครองออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

1. ความรับผิด หากสัตว์ก่อให้เกิดอุบัติเหตุ การบาดเจ็บส่วนบุคคล หรือทรัพย์สินเสียหาย

2. ความคุ้มครองอุบัติเหตุและความเสียหาย ครอบคลุมอุบัติเหตุหรือการบาดเจ็บใดๆ ที่สัตว์เลี้ยง ประสบขณะอยู่ในความดูแล พบว่าต่างประเทศมีการคำนวณอัตราเบี้ยประกันสัตว์เลี้ยงออกมา โดยมีการ ประเมิน สถานะสุขภาพของสัตว์เลี้ยง ตำแหน่งทางภูมิศาสตร์ มีการคำนวณอัตราเบี้ยประกันเป็นรายตัวและแต่ละ ประเภทของสัตว์เลี้ยง และพบว่ามีมีการประกันภัยภาคบังคับในสัตว์เลี้ยง (Compulsory Pet Insurance) ซึ่งการ ทำประกันมีข้อบังคับใช้ที่ต้องทำประกันภัยสัตว์เลี้ยงตามที่กฎหมายหรือระเบียบข้อบังคับกำหนดความคุ้มครอง มี

ข้อตกลงและเงื่อนไขคุ้มครองที่เป็นมาตรฐานตามที่กำหนดค่าใช้จ่ายค่าประกันภัยมีการกำหนดโดยหน่วยงานหรือกฎหมายและอาจมีการปรับเปลี่ยนได้ การรับรองมีการรับรองจากหน่วยงานหรือองค์กรที่เกี่ยวข้อง มีข้อจำกัดในการปรับเปลี่ยนรายละเอียดแผนประกัน การเลือกทำประกันภัยแบบไหนขึ้นอยู่กับความต้องการและความสะดวกสบายของเจ้าของสัตว์เลี้ยงและพบว่ามีมีการประกันภัยภาคสมัครใจเพื่อการคุ้มครองสัตว์เลี้ยงเพิ่มเติมเพื่อความต้องการของเจ้าของสัตว์เลี้ยง สุดท้ายพบว่าแต่ละประเทศมีบทกำหนดโทษในการรับผิดชอบแพ่งไว้อย่างชัดเจนสำหรับผู้ที่ไม่ทำประกันภัยในสัตว์เลี้ยง

สรุป/ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาการประกันภัยสัตว์เลี้ยงในต่างประเทศมีการออกกฎหมายข้อกำหนดการทำประกันภัยสัตว์เลี้ยงอย่างชัดเจนและมีการทำประกันภัยภาคบังคับ ผู้วิจัยจึงมีข้อเสนอแนะมาตรการทางประกันภัยสัตว์เลี้ยงดังนี้

1. ให้มีการนิยามคำว่าสัตว์เลี้ยง ในพระราชบัญญัติป้องกันการทารุณกรรมและการจัดสวัสดิภาพสัตว์ พ.ศ. 2557 โดยมีคำนิยาม ดังนี้ “สัตว์เลี้ยงเป็นสมาชิกที่ถูกต้องตามกฎหมายของครอบครัว สัตว์เลี้ยงต้องได้รับการดูแลอย่างเหมาะสมและไม่ถูกทารุณกรรม การเลี้ยงสัตว์ควรเป็นการรับผิดชอบการที่มีความเข้าใจและเคารพต่อสิทธิของสัตว์เลี้ยงและจะไม่ถือว่าสัตว์เลี้ยงเป็น "วัตถุ" แต่เป็น "สิ่งมีชีวิต" ซึ่งหมายความว่าจากนี้ไปสัตว์จะกลายเป็นสมาชิกในครอบครัวที่ถูกต้องตามกฎหมายและจะมีสถานะที่เทียบเท่าพลเมือง” โดยเพิ่มให้อยู่ในมาตรา 3/1

2. จากการศึกษาผู้วิจัยพบว่าในแต่ละประเทศมีการมีหลักเกณฑ์และแบบแผนที่ชัดเจนแตกต่างจากประเทศไทยที่ยังไม่สามารถควบคุมการออกกรมธรรม์การประกันภัยสัตว์เลี้ยงได้อย่างมีประสิทธิภาพและวางหลักเกณฑ์อย่างเป็นธรรม จึงควรนำกฎหมายการประกันภัยสัตว์เลี้ยง(NAIC: PET INSURANCE MODEL ACT) ของสหรัฐอเมริกาโดยแบ่งออกเป็นกฎหมาย ข้อบังคับ แนวปฏิบัติ ที่ถือเป็นต้นแบบของประกันภัยสัตว์เลี้ยงที่สามารถกำหนดหลักเกณฑ์ต่างๆ และรายละเอียดต่างๆ เช่น ชนิด ประเภท สายพันธ์ การคุ้มครอง ได้เหมาะสมกับสภาพสังคมของประเทศไทยได้ โดยเพิ่มเติมในสมาคมประกันวินาศภัยเป็นส่วนแนบท้าย

3. ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่าควรจะให้มีการกำหนดรายละเอียดที่ชัดเจนโดยแบ่งรายละเอียดออกเป็นการประกันสุขภาพของสัตว์เลี้ยงและการจ่ายค่าสินไหมทดแทนหากสัตว์เลี้ยงทำละเมิดต่อบุคคลที่สาม รวมทั้งเขียนข้อยกเว้นและคุณสมบัติการรักษาโรคเรื้อรังของสัตว์เลี้ยงไว้อย่างชัดเจนเพื่อประโยชน์ของผู้เอาประกันภัยและสัตว์เลี้ยงในสมาคมประกันวินาศภัยเป็นส่วนแนบท้าย

4. ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่าให้คิดอัตราเบี้ยประกันภัยสัตว์เลี้ยงสามารถขึ้นอยู่กับ ตำแหน่งทางภูมิศาสตร์ สถานที่ที่อาศัยอยู่จะมีผลต่อเบี้ยประกันที่คุ้มครองสัตว์เลี้ยง และอายุของสัตว์เลี้ยง เมื่อทำประกันภัยสัตว์เลี้ยง ยังมีอายุมากเท่าไร เบี้ยประกันก็จะยิ่งสูงขึ้นเท่านั้น เนื่องจากสัตว์เลี้ยงที่มีอายุมากกว่ามักจะมีปัญหาสุขภาพมากกว่าสัตว์เลี้ยงที่อายุน้อยกว่า สัตว์เลี้ยงที่มีอายุมากกว่ามักจะเป็นโรคเรื้อรังและต้องได้รับการรักษาอย่างต่อเนื่อง ไม่ใช่บริษัทประกันภัยสัตว์เลี้ยงทุกแห่งจะเพิ่มเบี้ยประกันภัยสำหรับสัตว์เลี้ยงเนื่องจากอายุมากขึ้น แต่

บางบริษัทก็ทำและเมื่อสัตว์เลี้ยงโตถึง 9-10 ปี เบี้ยประกันภัยจะเพิ่มขึ้น โดยให้สมาคมประกันวินาศภัยเพิ่มเติมลงในส่วนท้ายของคู่มือสมาคมประกันวินาศภัย

5. ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่าให้มีการทำประกันภัยภาคบังคับในสัตว์เลี้ยงโดยเพิ่มลงในพระราชบัญญัติป้องกันการทารุณกรรมและการจัดสวัสดิภาพสัตว์ พ.ศ. 2557 มาตรา... ระบุว่า “บุคคลที่เป็นเจ้าของสัตว์เลี้ยงจะต้องมีส่วนร่วมและรักษาความคุ้มครองการประกันความรับผิดชอบทางแพ่งสำหรับความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นกับบุคคลที่สามตลอดอายุขัยของสัตว์และดูแลสุขภาพของสัตว์เลี้ยง”

6. ให้มีการกำหนดโทษของผู้ไม่ทำประกันภัยสัตว์เลี้ยงลงในพระราชบัญญัติป้องกันการทารุณกรรมและการจัดสวัสดิภาพสัตว์ พ.ศ. 2557 ให้มีการกำหนดโทษโดยที่ครั้งแรกให้เป็นการตักเตือนรวมไปหลังจากนั้นเสียค่าปรับขั้นต่ำตั้งแต่ 1,000 บาท ขึ้นไป โดยลงเป็นประกาศแนบท้ายในพระราชบัญญัติป้องกันการทารุณกรรมและการจัดสวัสดิภาพสัตว์ พ.ศ. 2557 และมีการกำหนดโทษในทางอาญาโดยการจำคุกเป็นเวลา 1 เดือน สำหรับผู้ที่ปล่อยปะละเลยสัตว์เลี้ยง

เอกสารอ้างอิง

- จารุจรีย์ ลากพานิช. (27 กันยายน 2565). ทำไมคนรุ่นใหม่นิยมเลี้ยง ‘สัตว์’ แทนมี ‘ลูก’. เข้าถึงได้จาก Urbancreature Curiosity: <https://urbancreature.co/owning-pets-vs-having-kids/>
- จิรพงษ์ ทรัพย์ชุมทอง. (2562). ทฤษฎีสวัสดิภาพสัตว์บนฐานความเป็นพลเมืองกับหลักการการพิจารณาอย่างเท่าเทียม. วารสารสมาคมปรัชญาและศาสนาแห่งประเทศไทย, 14(1). 98-103. เข้าถึงได้จาก file:///C:/Users/ADMIN/Downloads/%E0%B8%97
- ธานี วรภัทร์. (2555). กฎหมายว่าด้วยประกันภัย (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพมหานคร: วิญญูชน.
- พัชรพันธ์ เทียนศิริ. (11 กุมภาพันธ์ 2566). เจาะเทรนด์ Pet Humanization “สัตว์เลี้ยง” คือสมาชิกในครอบครัว. เข้าถึงได้จาก MGR Online: <https://mgronline.com/daily/detail/966000013428>
- วรินทร์ วารี. (2560). มาตรการทางกฎหมายคุ้มครองผู้ซื้อสัตว์เลี้ยงประเภทสุนัขและแมว. ใน วิทยานิพนธ์ (หน้า 24-45). กรุงเทพมหานคร: คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยสยาม.
- ศุภโชค บุญเจริญ. (2556). มาตรการทางกฎหมายในการควบคุมจัดการมิให้สัตว์เลี้ยงตกเป็นสัตว์ไม่มีเจ้าของ. ใน วิทยานิพนธ์ . กรุงเทพมหานคร: คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์. เข้าถึงได้จาก https://doi.nrct.go.th/ListDoi/listDetail?Resolve_Doi=10.14458/DPU.the.2013.86
- สำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย. (2566). ความหมายของการประกันวินาศภัย. เข้าถึงได้จาก OIC Education: <https://www.oic.or.th/th/education>
- Boletín Oficial Del Estado. (2021). la Ley Hipotecaria y la Ley de Enjuiciamiento Civil, sobre el régimen jurídico de los animals. Retrieved from <https://www.boe.es/boe/dias/2021/12/16/pdfs/BOE-A-2021-20727.pdf>
- Hundeforsikring. (n.d.). Dyr Forsikring If Skadeforsikring. Retrieved from If Skadeforsikring NUF: <https://www.if.no/privat/forsikring/dyreforsikring/hundeforsikring>

- Hunt, A. (2023). Mandatory insurance for your dog. Retrieved from <https://www.linkedin.com/pulse/>
- Kenny, D. (2022). Pet Health Insurance: A Veterinarian's Perspective. USA: PhiloSophia Publishing.
- Konkurrensverket. (2018). Bättre konkurrens om fler byter djurförsäkring. Retrieved from <https://www.konkurrensverket.se/informationsmaterial/rapportlista/battre-konkurrens-om-fler-byter-djurforsakring/>
- MAPFRE. (2023). Ahora toda tu familia en las mejores manos gracias al seguro de mascotas de MAPFRE. Retrieved from <https://www.mapfre.es/particulares/seguros-animales/seguro-mascotas/>
- National Association of Insurance Commissioners [NAIC]. (2023). A Regulator's Guide to Pet Insurance. Retrieved from <https://www.readkong.com/page/a-regulator-s-guide-to-pet-insurance-national-association-2977132>
- Pereira, J. M., & Fonte, D. (2018). Pets enhance antidepressant pharmacotherapy effects in patients with treatment resistant major depressive disorder. *Journal of psychiatric research*, 108-113.
- Santalucia Seguros. (2023). Seguro de Mascotas. Retrieved from <https://www.santalucia.es/>
- SantéVet. (2024). ¿Es obligatorio contratar un seguro para perros? Retrieved from <https://www.santevet.es/articulo/seguro-obligatorio-perros>
- SPCA Pet Insurance. (2024). SPCA Pet Insurance. Retrieved from https://www.spcapetinsurance.co.nz/lp/pet?ppc=1&gclid=EAlaIQobChMIjZO4o-jCgAMVQ0krCh2Rrw61EAAYASA AEgK3U_D_BwE
- Supattra Marketeer. (12 มกราคม 2566). Petsumer กลยุทธ์เจาะให้โดนใจคนรักสัตว์เลี้ยง. เข้าถึงได้จาก Marketeer Online: <https://marketeeronline.co/archives/294130>